

# శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి షోడశోపచార పూజ విధానం



శ్రీ గురుభ్యో నమః,  
శ్రీ మహాగణాధిపతియే నమః,  
శ్రీ మహా సరస్వత్యై నమః,  
హరిః ఓం

**వినాయకుని శ్లోకం :-**

- శ్లో ||** శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం ।  
ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్సర్వ విఘ్నోపశాంతయే ॥  
అయం ముహూర్తస్సు ముహూర్తస్సు ॥
- శ్లో ||** తదేవలగ్నం, సుదినం తదేవ, తారాబలం చంద్రబలం తదేవ ।  
విద్యాబలం దైవబలం తదేవ, లక్ష్మీపతేతంఘ్రి యుగంస్మరామి ॥  
సుముహూర్తస్సు ॥
- శ్లో ||** లాభస్తేషాం, జయస్తేషాం, కుతస్తేషాం పరాభవః ।  
యేషామిందీవర శ్యామో హృదయఞ్ఞో జనార్దనః ॥
- శ్లో ||** ఆపదామపహరారం దాతారం సర్వసంపదాం  
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయోభూయో నమామ్యహం ॥
- శ్లో ||** సుమఖ శ్చైకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణికః,  
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః । «
- శ్లో ||** దూమకేతు ర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః,  
వక్రతుండ శూర్పకర్ణో, హేరంబః స్కంధ పూర్వజః ।
- శ్లో ||** అష్టావష్టా చ నామాని యః పఠేచ్ఛంతుయాదపి ।  
విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశ నిర్గమేతథా
- శ్లో ||** సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యనజాయతే ।  
అభీప్సితార్థ సిద్ధర్థ్యం, పూజితో యస్సురైరపి,  
సర్వవిఘ్నచ్చి దేతస్మై గణాధిపతయే నమః ॥  
ఓమ్ శ్రీ మహా గణాధి పతయే నమః {అని నమఃస్కారం చేసుకోవాలి}
- శ్లో ||** గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుర్దేవో మహేశ్వరః  
గురుసాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురువే నమః

**పవిత్రము :-**

**శ్లో||** అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్తాం గతోపివా |  
యః స్మరేత్ పుండరీకాక్షం | సభాహ్యో అభ్యంతర శుచిః ||  
పుండరీకాక్ష | పుండరీకాక్ష | పుండరీకాక్షాయ నమః ||  
{పంచపాత్రలోని నీటిని ఉద్ధరిణితో తీసుకుని బొటన వేలితో 3సార్లు తలపై చల్లుకోవాలి}

**అనంతరం ఏకాహారతి వెలిగించాలి :-** {ఏకాహారతి వెలిగించి దానికి గంధం, పసుపు, కుంకుమ అలంకరించాలి}

**దీపారాధన :-** {యీ క్రింది మంత్రమును చెప్పుతూ దీపమును ఏకాహారతి తోటి వెలిగించాలి అంతే కానీ దీపాన్ని అగ్నిపుల్లతో వెలిగించరాదు } {దీపానికి గంధం, పసుపు, కుంకుమ, పువ్వులు అలంకరించాలి. ఆడవారు 5వత్తులు, మగవారు 3వత్తులు, హీనపక్షంలో కనీసం 2వత్తులు వెలిగించాలి }

**శ్లో||** దీపస్త్వం బ్రహ్మ రూపోసి జ్యోతిషాం ప్రభురవ్యయః |  
సౌభాగ్యం దేహి పుత్రాంశ్చ సర్వాన్ కామాంశ్చ దేహిమే ||  
ఇతి దీపదేవతాభ్యో నమః

[ఓ దీప దైవమా! నీవు బ్రహ్మస్వరూపమై ఉన్నావు. మాకు సకల సౌభాగ్యాలను, సుపుత్రులను ఇచ్చి, మా కోర్కెలన్నింటినీ తీర్చుమా అని అర్చం]

**ఘంటా నాదము :-** (దీపం వెలిగించి గంటను వాయిస్తూ ఈ క్రింది శ్లోకమును చదువుకొనవలెను)

**శ్లో||** ఆగమార్థంతు దేవానాం గమనార్థంతు రాక్షసామ్ |  
కుర్యాత్ ఘంటారావం తత్ర దేవతాహ్వన లాంఛనమ్ ||

[అంటే దేవతలు ఉండే చోట రాక్షసులు ఉండరు కదా. ఈ పరమ పవిత్రమైనటువంటి ప్రదేశంలో దుష్టశక్తులు ఉండకూడదు కాబట్టి మీరు ఇక్కడనుండి వెళ్ళిపోండి అని గంట కొట్టి దేవతలను లాంఛనంగా ఆహ్వానించడానికి గంటానాదం చేయడం జరుగుతుంది ]

**ఆచమనం :-** (పై మూడు మంత్రములతో పంచపాత్రలోని నీటిని ఉద్ధరిణితో చేతిలో పోసుకొని తీసుకోవాలి),

1. ఓం కేశవాయ స్వాహా - (అనుచు - జలపానము చేయవలెను)
2. ఓం నారాయణాయ స్వాహా - (అనుచు - జలపానము చేయవలెను)
3. ఓం మాధవాయ స్వాహా - (అనుచు - జలపానము చేయవలెను)
4. ఓం గోవిందాయ నమః - (అనుచు - ఎడమ చేతిని కుడి అరచేతితో కడుగుకొనవలెను)
5. ఓం విష్ణవే నమః - (అనుచు - కుడి చేతిని ఎడమ అరచేతితో కడుగుకొనవలెను)
6. ఓం మధుసూదనాయ నమః - (అనుచు బొటన వేలితో పై పెదవిని)
7. ఓం త్రివిక్రమాయ నమః - (అనుచు బొటన వేలితో పై పెదవిని)
8. ఓం వామనాయ నమః - (అనుచు శిరమున జలము చల్లుకొనవలెను)
9. ఓం శ్రీధరాయ నమః - (అనుచు శిరమున జలము చల్లుకొనవలెను)
10. ఓం హృషీకేశాయ నమః - (అనుచు ఎడమ అరచేతిపైనను )
11. ఓం పద్మనాభాయ నమః - (అనుచు రెండు పదముల పైనను)
12. ఓం దామోదరాయ నమః - (అనుచు శిరము పైన నీరు చల్లుకొనవలెను)
13. ఓం సంకర్షణాయ నమః - (అన్ని వేళ్ళు ముడిచి ఆ వేళ్ళ మొదళ్ళతో గడ్డమును తాకవలెను)
14. ఓం వాసుదేవాయ నమః - (అనుచు ఎడమ ముక్కును)
15. ఓం ప్రద్యుమ్నాయ నమః - (అనుచు కుడి ముక్కును అంగుఘ (బొటనవేలు) తర్జనులతో (చూపుడు వేలు) తాకవలెను)
16. ఓం అనిరుద్ధాయ నమః - (అనుచు ఎడమ కన్నును)
17. ఓం పురుషోత్తమాయ నమః - (అనుచు ఎడమ చేతిని )
18. ఓం అధోక్షాయ నమః - (అనుచు ఎడమ చేతిని)
19. ఓం నారసింహాయ నమః - (కుడి చేతిని అంగుఘ (బొటనవేలు) అనామికలతో (ఉంగరం వేలు) తాకవలెను)
20. ఓం అచ్యుతాయ నమః - (అనుచు నాభిని అంగుఘ కనిష్ఠికలతో (బొటన చిటికెన వేళ్ళతో) తాకవలెను)
21. ఓం జనార్ధనాయ నమః - (అనుచు అరచేతిని హృదయమునకు ఆనించాలి)
22. ఓం ఉపేంద్రాయ నమః - (అనుచు శిరమును కరాగ్రముతో తాకవలెను)
23. ఓం హరయే నమః - (అనుచు బాహు మూలములను వేళ్ళను ముడుచుకొని తాకవలెను)
24. ఓం శ్రీకృష్ణాయ నమః - (అని నామములను స్మరింపవలెను)

**ఈ క్రింది మంత్రమును చెప్పుతూ కుడి చేతితో అక్షంతలు దేవునిపై చల్లవలెను**

శ్రీ లక్ష్మీ నారాయణాభ్యాం నమః, ఉమామహేశ్వరాభ్యాం నమః, వాణీ హిరణ్యగర్భాభ్యాం నమః, శచీపురందరాభ్యాం నమః, అరుంధతీ వశిష్టాభ్యాం నమః, శ్రీ సీతారామాభ్యాం నమః, మాతా పితృభ్యాం నమః, సర్వభ్యో మహాజనేభ్య నమః. అయం ముహూర్తస్సుముహూర్తస్సు

**శ్లో||** ఉత్తిష్ఠంతుభూతపిశాచాః ఏతే భూమిభారకాః |  
ఏతేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే ||

[పై శ్లోకము చదివి అక్షతలు వాసన చూచి తమ ఎడమవైపున వేసుకొనవలయును.  
ఆ తరువాత కుడిచేతితో ముక్కు పట్టుకొని ఈ క్రింది విధముగా ప్రాణాయామము చేయవలయును.]

**ప్రాణాయామము :-**

ఓం భూః, ఓం భువః, ఓం సువః, ఓం మహాః, ఓం జనః, ఓం తపః, ఓం సత్యమ్,  
ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ ||

ఓ మాపో జ్యోతీ రసోమృతం బ్రహ్మ భూర్భువః సువరోమ్ ||

(పై మంత్రముతో 3 మార్లు ప్రాణాయామము చేసి సంకల్పం చేయాలి).

**సంకల్పం:-** (పూజకు ముందుగా సంకల్పము చెప్పడము వలన మనసుకు సంసిద్ధత ఏర్పడును. సంకల్పము లో ముఖ్యంగా మనమున్న ప్రదేశం, ఆ ప్రదేశం లో ఉన్న కాల గణనం, మన వంశ, గోత్ర విశేషాలు వివరింపబడతాయి)

ఓం మమోపాత్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శుభే, శోభే, ముహూర్తే, శ్రీ మహావిష్ణో రాజ్ఞాయా ప్రవర్తమానస్య అద్యబ్రహ్మణః ద్వితీయ పరార్తే, శ్వేత వరాహకల్పే వైవస్వత మన్వంతరే కలియుగే ప్రథమపాదే జంబూద్వీపే భరతవర్షే, భరతఖండే మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే, శ్రీశైలశ్య ఈశాన్య (మీరు ఉన్న దిక్కును చెప్పండి) ప్రదేశే కృష్ణ/గంగా/గోదావర్యోర్మధ్యదేశే (మీరు ఉన్న ఊరికి ఉత్తర దక్షిణములలో ఉన్న నదుల పేర్లు చెప్పండి) అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చంద్రమాన (ప్రస్తుత సంవత్సరం) సంవత్సరే (ఉత్తర/దక్షిణ) ఆయనే (ప్రస్తుత ఋతువు) ఋతౌ (ప్రస్తుత మాసము) మాసే (ప్రస్తుత పక్షము) పక్షే (ఈరోజు తిథి) తిథౌ (ఈరోజు వారము) వాసరే (ఈ రోజు నక్షత్రము) శుభ నక్షత్రే (ప్రస్తుత యోగము) శుభయోగే, శుభకరణే. ఏవం గుణ విశేషణ విషిష్టాయాం, శుభతిథౌ, శ్రీమాన్ (మీ గోత్రము) గోత్రస్య (మీ పూర్తి పేరు) నామధేయస్య, ధర్మపత్నీ సమేతస్య అస్మాకం సహకుటుంబానాం క్షేమ, స్థైర్య, ధైర్య, విజయ, అభయ, ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్ష చతుర్విధ ఫలపురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం, ధన, కనక, వస్తు వాహనాది సమృద్ధ్యర్థం, పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వాపదా నివారణార్థం, సకల కార్యవిఘ్ననివారణార్థం, సత్సంతాన సిద్ధ్యర్థం, పుత్రపుత్రికానాం సర్వతో ముఖాభివృద్ధ్యర్థం, ఇష్టకామ్యార్థ సిద్ధ్యర్థం, శ్రీమత్ క్షీరాభిషయన దేవతా ముద్దిశ్య శ్రీ క్షీరాభిషయన దేవతా ప్రీత్యర్థం యావద్భుక్తి ధ్యాన, వాహనాది షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే.

(అక్షతలు నీళ్ళతో పళ్ళెములో వదలవలెను.)

తదంగత్వేన కలశారాధనం కరిష్యే

**కలశారాధనం:-**

**శ్లో||** కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠేరుద్ర స్సమాశ్రితః  
మూలే తత్తోస్థితోబ్రహ్మ మధ్యేమాతృగణా స్మృతాః  
కుక్షౌ తు సాగరా స్సర్వే సప్తద్వీపా వసుంధరా  
ఋగ్వేదోధ యజుర్వేద సామవేదోహ్యధర్వణః  
అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః

(కలశపాత్రకు గంధము, కుంకుమబొట్లు పెట్టి పుష్పాక్షతలతో అలంకరింపవలెను. కలశపాత్రపై కుడి అరచేయినుంచి ఈ క్రింది మంత్రము చదువవలెను.)

**శ్లో||** గంగేచ యమునే చైవ గోదావరి సరస్వతి  
నర్మదే సింధు కావేరి జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు  
ఆయాంతు దేవపూజార్థం - మమ దురితక్షయకారకాః  
కలశోదకేన పూజా ద్రవ్యాణి దైవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య.

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి షోడశోపచార పూజ విధానం



(కలశములోని జలమును పుష్పముతో దేవునిపైనా పూజాద్రవ్యములపైన, తమపైన జల్లుకొనవలెను. తదుపరి పసుపు వినియకునిపై జలము జల్లుతూ ఈ క్రింది మంత్రము చదువవలెను.)

**మం //** ఓం గణానాంత్య గణపతి హవామహే కవింకవీనాముపమశ్రవంత  
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత అనశ్శృణ్వన్నూతిభి స్సీదసాదనమ్  
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామి, ఆవాహయామి, నవరత్న ఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి.  
(అక్షతలు వేయవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి (నీళ్ళు చల్లవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః హస్తయోః ఆర్ఘ్యం సమర్పయామి (నీళ్ళు చల్లవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ముఖే శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి (నీళ్ళు చల్లవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి (నీళ్ళు చల్లవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి (అక్షతలు వేయవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః దివ్య శ్రీ చందనం సమర్పయామి (గంధం చల్లవలెను)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి (అక్షతలు వేయవలెను)

ఓం సుముఖాయ నమః, ఓం ఏకదంతాయ నమః, ఓం కపిలాయ నమః, ఓం గజకర్ణికాయ నమః, ఓం  
లంబోదరాయ నమః, ఓం వికటాయ నమః, ఓం విఘ్నరాజాయ నమః, ఓం గణాధిపాయ నమః, ఓం  
ధూమకేతవే నమః, ఓం గణాధ్యక్షాయ నమః, ఓం ఫాలచంద్రాయ నమః, ఓం గజాననాయ నమః, ఓం  
వక్రతుండాయ నమః, ఓం శూర్పకర్ణాయ నమః, ఓం హేరంబాయ నమః, ఓం స్కందపూర్వజాయ  
నమః, ఓం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకాయ నమః, ఓం మహాగణాధిపతయే నమః

నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పపూజాం సమర్పయామి.

శ్రీ మహాగణాధిపత్యేనమః ధూపమాఘ్రపయామి. (అగరవత్తుల ధూపం చూపించవలెను.)

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయాత్  
సత్యంత్యరేన పరిషించామి అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః  
గుడోపహారం నివేదయామి. (బెల్లం ముక్కను నివేదన చేయాలి)

ఓం ప్రాణాయస్వాహా, ఓం అపానాయస్వాహా, ఓం వ్యానాయ స్వాహా

ఓం ఉదానాయ స్వాహా, ఓం సమానాయ స్వాహా,  
మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి. (నీరు వదలాలి.)

శ్రీ మహాగణాధిపత్యేనమః తాంబూలం సమర్పయామి,

శ్రీ మహాగణాధిపత్యేనమః నీరాజనం దర్శయామి. (తాంబూలము నిచ్చి కర్పూరమును వెలిగించి చూపవలెను)

ఓం గణానాంత్య గణపతిగ్ హవామహే కవింకవీనాముపమశ్రవంత

జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత అనశ్శృణ్వన్నూతిభి స్సీదసాదనమ్

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః సువర్ణ మంత్రపుష్పం సమర్పయామి

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి

అనయా మయా కృత యథాశక్తి పూజాయచ శ్రీ మహాగణాధిపతిః సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు  
(అనుకొని నమస్కరించుకొని, దేవుని వద్ద గల అక్షతలు, పుష్పములు శిరస్సున ధరించవలసినది.)

తదుపరి పసుపు గణపతిని కొద్దిగా కదిలించవలెను.

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యథాస్థానం ముద్వాసయామి.

(శ్రీ మహాగణపతి పూజ సమాప్తం.)

### ప్రాణప్రతిష్ఠపన :-

అసునీతే పునర్నాసుచక్షుఃపునః ప్రాణమిహనో దేహిభోగం జ్యోక్ష్మశ్యేమ సూర్యముచ్చరంత మనమతే  
మృడయానః స్వస్తి అమృతంవైప్రాణాః అమృతమాపః ప్రాణానేవ యధాస్థానముపహ్వయతే  
ఉపహితో భవ, స్థాపితోభవ, సుప్రసన్నోభవ, అవకుంతితోభవ ప్రసీద ప్రసీద ప్రీతిగృహాణ యత్కించిత్  
నివేదితం మయా// తదంగ ధ్యానావాహనాది షోడశోపచారపూజాంకరిష్యే // అథ ధ్యానం.

### క్షీరాబ్ధి పూజ విధానము

**ధ్యానం:-** (పుష్పము చేతపట్టుకొని)

**శ్లో||** దక్షిణాగ్రకరే శంఖం పద్మం తస్యాన్యధః కరే  
చక్రమూర్ధ్వకరే వామం, గదా తస్యాన్యధః కరే  
దధానం సర్వలోకేశం సర్వాభరణ భూషితం  
క్షీరాబ్ధిశయనం దేవ ధ్యాయేన్నారాయణం ప్రభుం  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః // ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి.  
(పుష్పము వేయవలెను).

**ఆవాహనం:-**

**శ్లో||** ఓం సహస్రశీర్షే షా పురుషః, సహస్రాక్ష సహస్రపాత్,  
స భూమిం విశ్వతోవృత్వా, అత్యతిష్ఠ ధృశాంగులమ్.  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః ఆవాహయామి ఆవాహనం సమర్పయామి.  
(పుష్పము వేయవలెను).

**ఆసనం:**

**శ్లో||** అనేక హార సంయుక్తం నానామణి విరాజితం  
రత్న సింహాసనందేవ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః రత్నసింహాసనం సమర్పయామి.  
(అక్షతలు వేయవలెను.)

**పాద్యం:-**

**శ్లో||** పద్మనాభ సురారాద్య పాదాంబుజ శుభప్రద  
పాద్యం గృహాణ భగవాన్ మయానీతం శుభావహం  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః పాద్యం సమర్పయామి. (నీరు చల్లవలెను.)

**అర్ఘ్యం:-**

**శ్లో||** నిష్కళంక గుణారాధ్య జగత్రయ రక్షక,  
ఆర్ఘ్యం గృహాణమద్ధత్తం శుద్ధోదక వినిర్మితం  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః // ఆర్ఘ్యం సమర్పయామి. (నీరు చల్లవలెను.)

**ఆచమనం:-**

**శ్లో||** సర్వారాధ్య నమస్తేస్తు సంసారార్థవతారక  
గృహాణ దేవమద్ధత్తంపరమాచమనీయకం .  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః ఆచమనీయం సమర్పయామి. (నీరు చల్లవలెను.)

**పంచామృతస్నానం:-**

**శ్లో||** స్వాపాదపద్మసంభూత గంగాశోభిత విష్ణునం  
పంచామృతైః స్నాపయిష్యేతంశుద్ధో దకేనాపిచ //  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః // పంచామృతస్నానం సమర్పయామి.  
పంచామృతస్నానంతరం శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి. (నీరు చల్లవలెను.)

**వ్రస్తం:-**

శ్లో|| విద్యుద్విలాసరమ్యేణ స్వర్ణవస్త్రేణ సంయుతం,  
వ్రస్తయుగ్మం గృహణేదం భక్తాదత్తం మయాప్రభో  
శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః వ్రస్తయుగ్మం సమర్పయామి.

**ఉపవీతం:-**

శ్లో|| నారాయణ నమస్తేస్తు నాకాధిపతిపూజిత,  
స్వర్ణోపవీతం మధ్యత్తం స్వర్ణంచ ప్రతి గృహ్యతాం  
శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి.

**గంధం:-**

శ్లో|| రమాలింగన సంలిప్త రమ్య కాశ్మీర వక్ష సే  
కస్తూరీమిళితం దాస్యే గంధం ముక్తిప్రదాయకం  
శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః గంధం సమర్పయామి. (గంధం చల్లవలెను.)

**అక్షితలు:-**

శ్లో|| అక్షతానక్షతాన్ శుభ్రాన్ పక్షిరాజధ్వ జావ్యయ,  
గృహాణ స్వర్ణవర్ణాంశ కృపయాభక్త వత్సల  
శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః // అక్షితాన్ సమర్పయామి. (అక్షితలు సమర్పించవలెను)

**పుష్పసమర్పణం:-**

శ్లో|| చామంతికా వకుళచంపక పాటలాబ్జ పున్నాగ జాజికరవీరరసాల పుష్పై బిల్వ  
ప్రవాళతులసీదళ మల్లికాభిస్తాం  
పూజయామి జగదీశ్వర, వాసుదేవః పుష్పాణి పూజయామి.  
శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః // పుష్పాణి పూజయామి. (పుష్పములు వేయవలెను)

**అథాంగపూజా:-**

శ్రీకృష్ణాంగపూజా పారిజాతాపహరకాయనమః పాదౌ పూజయామి,  
గుణాధరాయ నమః గుల్ఫౌ పూజయామి,  
జగన్నాథాయ నమః జంఘే పూజయామి,  
జానకీవల్లభాయ నమః జానునీ పూజయామి,  
ఉత్తాలతాల భేత్తై నమః ఊరూ పూజయామి,  
కమలానాథాయ నమః కటిమ్ పూజయామి,  
నిరంజనాయ నమః నితంబర పూజయామి,  
నారయణాయ నమః నాభిమ్ పూజయామి,  
వామ్నాయ నమః వళిత్రయం పూజ,  
కాలాత్మనేనమః గుహ్యం పూజయామి,  
కుక్షిస్థాఖిలభువనాయ నమః ఉదరమ్ పూజయామి,  
హృషీకేశాయ నమః హృదయమ్ పూజయామి,  
లక్ష్మీవక్షస్థలాయ నమః వక్షస్థలమ్ పూజయామి,  
పార్థసారథయే నమః పార్శ్వే పూజయామి,  
మధురానాథాయ నమః మధ్యమ్ పూజయామి,  
హరయే నమః హస్తాన్ పూజయామి,  
అనిరుద్ధాయనమః అంగుళీః పూజయామి,  
శంఖచక్ర గదాశరఙ్గధారిణే నమః బాహూన్ పూజయామి,

శ్రీతులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి షోడశోపచార పూజ విధానం

వరదాయనమః స్తనౌ పూజయామి,  
 అధోక్షజాయ నమః అంసౌ పూజయామి,  
 కంబుకంఠాయ నమః కంఠం పూజయామి,  
 ఓజిస్వినే నమః ఓఘా పూజయామి,  
 దామోదరాయ నమః దంతాన్ పూజయామి,  
 పూర్ణేందునిభవక్రాయ నమః ముఖమ్ పూజయామి,  
 గరుడవాహనాయ నమః గండస్థలమ్ పూజయామి,  
 నరనారాయణాత్మకాయ నమః నాసికమ్ పూజయామి,  
 నీలోత్పలదళశ్యామాయ నమః నేత్రే పూజయామి,  
 భృగ్వాదిమునిసేవితాయై నమః భ్రువౌ పూజయామి,  
 భృంగరాజవిరాజితపాదపంకజాయ నమః భ్రూమధ్యమ్ పూజయామి,  
 కుండలినే నమః శ్రోత్రే పూజయామి,  
 లక్ష్మీపతయే నమః లలాటమ్ పూజయామి,  
 శిశుపాలశిరశ్చేత్రే నమః శిరః పూజయామి,  
 సత్యభామారతాయ నమః సర్వాణ్యాంగాని పూజయామి

**ధూపం:-**

**శ్లో||** దశాంగం గుగ్గులో పేతంచందనాగురువాసితం  
 ధూపం గృహాణ దేవేశ దూర్జితీనుతసద్గుణా  
 శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః ధూప మామ్రూపయామి.  
 (ఎడమచేతితో గంటను వాయింపవలెను)

**దీపం:-**

**శ్లో||** అజ్ఞాన ధ్వాంతనాశాయ అఖండ లోకశాలినే  
 ఘృతాక్షవర్తి సంయుక్తం దీపం దద్యామి శక్తితః  
 శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః దీపం దర్శయామి.  
 (ఎడమచేతితో గంటను వాయింపవలెను)

ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి. (నీరు చల్లవలెను.)

**నైవేద్యం:-**

**శ్లో||** పృథుకానిక్షుఖండాంశ్చ కదళీఫల కానిచ,  
 దాపయిష్యే భవత్రీప్తైః గృహాణసురపూజిత  
 (మహా నైవేద్యం కొరకు ఉంచిన పదార్థముల చుట్టూ నీరు చిలకరించుచూ.)

ఓం భూర్భువ స్సువః, ఓం త తసవితు ర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి, ధియో యోనః ప్రచోదయాత్,  
 సత్యం త్వరేన పరిషించామి, అమృతమస్తు, అమృతోపస్తరణ మసి,

(మహా నైవేద్య పదార్థముల పై కొంచెం నీరు చిలకరించి కుడిచేతితో సమర్పించాలి.)

(ఎడమచేతితో గంటను వాయింపవలెను)

ఓం ప్రాణాయస్వాహా - ఓం అపానాయ స్వాహా,  
 ఓం వ్యానాయ స్వాహా ఓం ఉదనాయ స్వాహా  
 ఓం సమనాయ స్వాహా ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా.

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః నైవేద్యం సమర్పయామి

తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి.

అమృతాభిధానమపి - ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి.

హస్తా పక్షాళయామి - పాదౌ ప్రక్షాళయామి - శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి షోడశోపచార పూజ విధానం



**తాంబూలం:-**

శ్లో|| విస్తీర్ణ సుసంయుక్తం నాగవల్లీ విరాజితం  
కర్పూరేణసుసమ్మిశ్రం తాంబూలం స్వీకురుప్రభో  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః తాంబూలం సమర్పయామి.

**నీరాజనం:-**

శ్లో|| ప్రదీపితంచ కర్పూర ఖండకైః జ్ఞానదాయినం  
గృహాణేదంమయాదత్తం నీరాజనమిదం ప్రభో  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః నీరాజనం సమర్పయామి.  
(ఎడమచేతితో గంటను వాయించుచూ కుడిచేతితో హారతి నీయవలెను)  
నీరాజనాంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి

**మంత్రపుష్పమ్:-**

శ్లో|| పుష్పాంజలిం ప్రదాస్యామి భక్త్యాభక్తాశ్రయ ప్రభో  
అనుగ్రహంతుభద్రం మే దేహి దేవేశ్వరార్చిత!  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః మంత్రపుష్పం సమర్పయామి.  
( అని మంత్ర పుష్పం సమర్పించి లేచి నిలబడి ముకళితహస్తులై )

**ప్రదక్షిణ:-**

శ్లో|| ప్రదక్షిణం కరిష్యామి సర్వభ్రమనివారణం  
సంసార సాగరాన్మాం త్వ ముద్ధరస్య మహాప్రభో ప్రదక్షిణ. (కుడివైపుగా 3 సార్లు ప్రదక్షిణం చేయవలెను)

శ్లో|| యానకాని చ పాపాని జన్మాంతర కృతాని చ  
తాని తాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదేపదే  
పాపోహం పాపకర్మాహం పాపాత్మ పాపసంభవ  
త్రాహిమాం కృపయా దేవి శరణాగత వత్సల  
అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ  
తస్మాత్ కారుణ్య భావేన రక్ష రక్ష జనార్దన  
ప్రదక్షిణం కరిష్యామి సర్వభ్రమనివారణం.  
సంసారసాగరా న్మాం త్వ ముద్ధరస్య మహాప్రభో.  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి.

**సాష్టాంగ నమస్కారం:-**

(మగ వారు పూర్తిగా పడుకుని తలను నేలకు ఆనిచి, ఆడువారు మోకాళ్ల పై పడుకుని కుడికాలు ఎడమకాలు పై వేసి)

శ్లో|| ఉరసా శిరసా దృష్ట్యా వచసా మనసా తథా |  
పదాభ్యాం కరాభ్యాం కర్ణాభ్యాం ప్రణామోష్టాంగముచ్యతే ||  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః సాష్టాంగనమస్కారన్ సమర్పయామి.

**పునః పూజ :-**

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి దేవత పునః పూజ కరిష్యే,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - ఛత్రం ధారయామి.  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - చామరం వీజయామి,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - గీతం శ్రావయామి,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - నృత్యం దర్శయామి,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - ఆందోళికా మారోహయామి,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - అశ్వ మారోహయామి  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - గజమారోహయామి,  
శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామినే నమః - రథ / రతా మారోహయామి,  
సమస్త రాజోపచార దేవ్యోపచార భక్త్యోపచార శక్త్యోపచార పూజాం సమర్పయామి.

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి షోడశోపచార పూజ విధానం



(ఆ తరవాత మళ్ళీ కూర్చుని, కొన్ని అక్షతలు చేతిలోకి తీసుకోవాలి. కొంచెం నీటిని అక్షతలపై వేసుకుని ఈ శ్లోకం చెప్పుకోవాలి)

శ్లో|| యస్యస్మృత్యా చ నామోక్త్యా - తపఃపూజా క్రియాదిషు  
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి - సద్యో వన్ధే తమచ్యుతమ్!  
యత్పూజితం మయా శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి  
దేవతా పరిపూర్ణం తదస్తుతే.

అనయా ధ్యానావాహనాది పూజయా శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి  
దేవతా సుప్రీతా సుప్రసన్నా వరదా భవతు. (అని అక్షతలు నీళ్ళు విడిచిపెట్టి)

హరిః తత్సత్. సర్వం శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి దేవతార్పణమస్తు.

**క్షమాప్రార్థన :-**

శ్లో|| అపరాధ సహస్రాణి క్రియంతే హర్షిషం మయా | తాని సర్వాణి మే దేవ క్షమస్వ పురుషోత్తమా ||  
మధ్యే మంత్ర తంత్ర స్వరవర్ణ ధ్యాననియమ న్యూనాతిరిక్త లోపదోష, ప్రాయశ్చిత్తార్థం అచ్యుత  
అనంత గోవింద మహామంత్ర జపం కరిష్యే.

ఓం అచ్యుతాయ నమః | ఓం అనంతాయ నమః | ఓం గోవిందాయ నమః |

ఓం అచ్యుతాయ నమః | ఓం అనంతాయ నమః | ఓం గోవిందాయ నమః |

ఓం అచ్యుతాయ నమః | ఓం అనంతాయ నమః | ఓం గోవిందాయ నమః |

**తీర్థం :-**

శ్లో|| అకాల మృత్యుహరణం సర్వ వ్యాధి నివారణమ్ |  
సమస్త పాపక్షయకరం శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి పాదోదకం పావనం శుభమ్ ||

(తీర్థమును చేతిలో వేసుకొని మూడుమార్లు నోటి లోనికి తీసుకొనవలెను. ప్రసాదం స్వీకరించాలి)

**ఉద్వాసన :-**

శ్లో|| ఓం యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజంత దేవాః

తాని ధర్మాణి, ప్రథ మాన్యాసన్

తేహ నాకం మహిమానస్స చంతే

యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సంతి దేవాః

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి - ఉద్వాసయామి

(స్వామిని ముందుకు గాని, తూర్పువైపుకు గాని జరపాలి)

శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి - యథాస్థానం ప్రవేశయామి (స్వామిని వెనుకకు / యథా  
స్థానమునకు జరపాలి)

శోభనార్థే క్షేమాయ పునరాగమనాయచ. (పూలు, అక్షతలు వేసి నమస్కారం చేయాలి).

**(ఇంట్లో చేసుకునే నిత్య పూజకు ఉద్వాసన చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు)**

ఇతి శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి దేవతా షోడశోపచార పూజాం సంపూర్ణం.

శుభం భూయాత్...

## క్షీరాబ్ధి ద్వాదశి వ్రత కథ:-

పూర్వము దర్మరాజు రాజ్యము పోగొట్టుకొని తమ్ములతో గూడి ద్వైతవనమందుండగా, నచ్చటికి అనేక ఋషులతోఁ గూడి వ్యాసులవారు వచ్చిరి. అట్లు వచ్చిన వ్యాసుని గని ధర్మరాజు తగుపూజలు సలిపి కూర్చొండబెట్టి తానును వారి యనుజ్ఞ బొంది కూర్చుండి కొంతతడువు మాటలాడి యాయనతో 'స్వామీ! మీరు ఎల్లధర్మములను ఉపదేశించదగిన మహానుభావులు. మీకు దెలియని దర్మసూక్ష్మములు లేవు. మనుష్యులకు సర్వకామములను ఏ యుపాయము చేత సిద్ధించునో సెలవిండు, అని యడుగగా వ్యాసుడు 'నాయనా! మంచి ప్రశ్న చేసినావు. ఈ విషయమునే పూర్వం నారదమహాముని బ్రహ్మనడుగగా నాతడు సర్వకామప్రదములగు రెండు వ్రతములు చెప్పినాడు. క్షీరాబ్ధి ద్వాదశి వ్రతము, క్షీరాబ్ధి శయన వ్రతము అను నా రెండు వ్రతములలో క్షీరాబ్ధి ద్వాదశివ్రతమును నీకు జెప్పెదను వినుము. కార్తిక శుక్ల ద్వాదశి నాడు ప్రొద్దుకూడెన తర్వాత పాలసముద్రము నుండి లేచి మహావిష్ణువు సమస్త దేవతల తోడును, మునులతోడును, లక్ష్మీ తోడును గూడి బృందావనమునకు వచ్చి యుండి, యొక ప్రతిజ్ఞ చేసినాడు. ఏమనగా - ఏ మానవుడైనను ఈ కార్తిక శుద్ధ ద్వాదశి నాటి కాలమున సర్వమునులతో, దేవతలతో గూడి బృందావనమున వేంచేసియున్న నన్ను లక్ష్మీదేవితో గూడ పూజించి తులసిపూజచేసి తులసికథను విని భక్తితో దీపదానము చేయునోవాడు సర్వపాపములు వీడి నా సాయుజ్యమును బొందును. అని శపథము చేసినాడు గాన నీవును పుణ్యకరమైన ఆ వ్రతమును చేయుము, అని వ్యాసుడు చెప్పగా విని ధర్మరాజు అయ్యా ఈ వ్రతము చేయవలసిన విధాన మెట్టిదో నాకు జెప్పమని యడుగగా వ్యాసిడిట్లు చెప్పదొండగెను. ' దర్మరాజా! ఏకాదశి నాడు ఉపవాసము చేసి ద్వాదశి పారణ చేసికొని సాయంకాలమున మరల స్నానము చేసి శుచియై తులసికోట దగ్గర చక్కగా శుద్ధి చేసి ఐదు వన్నెల మ్రుగ్గుల పెట్టి పలువిధముల నలంకరించి తులసీ మాలమందు లక్ష్మీసహితుడైన విష్ణువును తులసిని భక్తితో సర్వోపచారములతోను బూజించి నైవేద్యమైన తర్వాత కొబ్బెర, బెల్లము, ఖర్జూరము, అరటిపండ్లు, చెఱుకుముక్కలు సమర్పించి తాంబూలనీరాజనములొసగి మంత్రపుష్పము పెట్టి పూర్తి చేసి తులసీసహిత లక్ష్మీనారాయణ మహత్యమును దీపదాన ఫలమును విని యనంతరము బ్రాహ్మణునకు గంధపుష్ప ఫలాదులొసగి తృప్తిపరచి వ్రతము పూర్తిచేయవలెను. ఇట్లే మానవుడు చేసినను ఇష్టముంగాంచును. ధర్మరాజది విని దీపదాన మహిమను జెప్పుమని యడుగగా వ్యాసుడు చెప్పుచున్నాడు. 'యుధిష్ఠిరా! దీపదానమహిమనెవడు చెప్పగల్గును ? కార్తిక శుద్ధ ద్వాదశి దినమున బృందావన సమీపమున దీపదానము చేయవలెను. ఒక దీపదానముచే ఉప పాతకములు పోవును. నూఱు చేసిన విష్ణు సారూప్యము గలుగును. అంతకెక్కువగాఁ జేసిన నా ఫలములు నేను జెప్పలేను. భక్తితో నొకవత్తితో దీపము బెట్టిన బుద్ధిశాలి యగును. నాలుగు వత్తులు వేసి వెలిగించిన రాజగును. పదివేసిన విష్ణుసాయుజ్యము నొందును. వేయివత్తులు వేసినచో విష్ణురూపుడగును. ఇది బృందావనములో చేసిన యెడల కురుక్షేత్రమందు జేసినంత ఫలము గలుగును. దీనికి ఆవునేయి మంచిది. నూవులనూనె మధ్యమము. తేనె యదమము. ఇతరములైన అడవినూనెలు కనీసము, ఆవునేయి జ్ఞానమోక్షముల నొసగును. నువ్వుల నూనె సంపదను కీర్తినిచ్చును. ఇప్పనూనె భోగప్రదము, అడవినూనె కామ్యార్థప్రదము, అందులో ఆవనూనె మిగుల కోరికలనిచ్చును. అవిసెనూనె శత్రుక్షయకారి. అముదము ఆయుష్షును నాశనము చేయును. బఱ్ఱ నేయి పూర్వపుణ్యమును దొలగించును. వీనిలో కొంచమైన ఆవునేయి కలిసిన దోషపరిహారమగును. ఈ దీపదానములవలననే యింద్రాదులకు వారివారి పదవులు దొరకినవి. దీనివలన ననేక మహిమలు కలుగును. ద్వాదశి నాడు దీపదానము చేసిన శూద్రాదులను ముక్తిగాంతురు. బృందావనమందొక మంటపము గట్టి వరుసగా దీపపంక్తులు పెట్టి యున్న నెవడు చూచి యానందపడునో వాని పాపములన్నియు నశించును. ఈ దీపదాన మహిమను విన్నవారు చదివినవారు మోక్షప్రాప్తులగుదురు.' అని చెప్పగా విని ధర్మరాజు మహానందమును జెంది తులసీ మహత్యమును జెప్పమని కోరగా వ్యాసుడు చెప్పుచున్నాడు. తులసీ మహిమ పూర్తిగా బ్రహ్మ కూడా చెప్పలేడు. అయినను ఆ బ్రహ్మ నారదునకు జెప్పినట్లు చెప్పుచున్నాను. కార్తికమాసమందు తులసిపూజ చేయువారు త్రమలోకమును బొందుదురు. తుదకు ఉత్తానద్వాదశినాడైనను తులసిపూజ చేయనివారు కోటిజన్మలు చండాలులై పుట్టుదురు. తులసిమొక్క వేసి పెంచినవారు దానికెన్ని వేళ్ళు పారునో అన్ని

మహాయుగములు విష్ణులోకమందుందురు. తులసీదళములు కలిసిన నీట స్నానమాడినవారు పాపము వదలి వైకుంఠమునకు బోవుదురు. బృందావనము వేసినవారు బ్రహ్మాత్వము బొందుదురు. తులసి యున్న ఇంటిలో గాపురము చేయుట, తులసితోట వేసి పెంచుట, తులసిపేరులు దాల్చుట, తులసిదళము భక్షించుట, పాపహరములు. తులసి యున్న చోటునకు యమకింకరులు రారు. 'యాన్మలే....' అను మంత్రమును బరించు వారికి నే బాధయు నంటదు. యమకింకరులు దగ్గరకు రారు. ఈ తులసి సేవయందే ఒక పూర్వకథను జెప్పెద వినుము. కాశీరదేశ వాసులగు హరిమేధసుమేదులను నిర్దణు బ్రాహ్మణులు తీర్థయాత్ర చేయుచుండి యొక స్థలములో నొక తులసితోటను జూచిరి. చూచినతోడనే వారిలో సుమేధుడు భక్తితో బ్రదక్షిణ నమస్కారములు చేసెను. అది చూచి హరిమేధుడిదియే మని యడిగెను. సుమేధుడు ఇక్కడ నెండబాధగా నున్నదని యొక మణ్ణిచెట్టునండకుజేరి తులసికథ నిట్లు చెప్ప దొడగెను. పూర్వము దేవాసురులు సముద్రము చిలికినప్పుడు దానియందు ఐరావతము కల్పవృక్షము మొదలుగా నెన్నియో యుత్తమ వస్తువులు పుట్టెను. తర్వాత లక్ష్మీదేవి పుట్టెను. తర్వాత అమృతకలశము పుట్టెను. ఆ యమృతకలశమును జేత బూని మహానందము నొంది విష్ణువు ఆ కలశముపై నానందబాష్పములు విడువగా నందు ఈ తులసి పుట్టినది. ఇట్లు పుట్టిన తులసిని, లక్ష్మీని విష్ణువు పరిగ్రహించెను. ఇట్లు పరిగ్రహించి వేడుకతో తులసిని తొడమీద నుంచుకొని నీవు లోకముల పావనము జేయగలదానవగు మని ప్రేమ మీఱ బలికెను. అందువలన నారాయణునకు తులసియందు ఎక్కువ ప్రీతి కలిగియుండును. అందువలన నేను తులసికి మ్రొక్కినాను. అని యా బ్రాహ్మణుండు పలుకుచుండగానే యామణ్ణి ఫెళ్ళుమని విరిగి కూలెను. ఆ చెట్టు తొట్టిలోనుండి ఇద్దరు పురుషులు వెలుపలకు వచ్చి దివ్యతేజముతో నిలిచియుండగా హరిమేధ సుమేధులు చూచి దివ్యమంగళ విగ్రహధారులైన మీ రెవరిని యడిగిరి. ఆ పురుషులను మీరే మాకు తండ్రులు గురువులు నని చెప్పి వారిలో జ్యేష్ఠుడిట్లనియెను. ' నేను దేవలోకవాసిని, నాపేరు ఆస్తికుడందురు. నేనొకనాడు అప్పరసలతోగూడి నందనవనమున గామవికారముచే మైమరచి క్రీడించుచుండగా మేము ధరించిన పుష్పమాలికలు పైనిబడి మా సందడివలన సమాధి చలించి యచ్చట తపస్సు చేయుచున్న రోమశమహాముని నన్ను చూచి నీవు మదోన్మత్తుడవై యిట్లు నాకలజడి కలిగించితివి గావున బ్రహ్మ రాక్షసుడవగు మని శపించి తప్పిదము పురుషునిది గాని స్త్రీలు పరతంత్రులు గనుక వారివలన తప్పు లేదని వారిని క్షమించి విడిచెను. అంతట నేను శాపమునకు వెఱచి యా మునిని వేడి ప్రసన్నునిజేయగా నాయన యనుగ్రహము గలిగి నీవెప్పుడు తులసిమహిమను, విష్ణుప్రభావమును విందువో అప్పుడు శాపవిముక్తుడవుగుదువని అనిగ్రహించెను. నేనును బ్రహ్మరాక్షసునై యీ చెట్టు తొట్టిలో జేరి మీ దయవలన నేడు శాపమోక్షణము నొందితిని' అని జెప్పి , రెండవవాని వృత్తాంతము చెప్పసాగెను. ' ఈయన పూర్వమొక మునికుమారుడిగానుండి గురుకులవాసము జేయుచుండి ఒక యపరాధము వలన బ్రహ్మరాక్షసువగు మని గురువు వలన శాపము బొంది యిట్లు నాతో గలసియుండెను. మేమిద్దఱుమును మీదయ వలన బవిత్రులమైతిమి. ఇట్లు మమ్మనుగ్రహించినారు గాన మీతీర్థయాత్రాఫలము సిద్ధించినది.' అని చెప్పి వారిరువురు వారితోవను బోవగానే బ్రాహ్మణులిద్దఱు ఆశ్చర్యానందములతో మునిగి తులసి మహిమను బొగడుచు యాత్రముగించుకొని యిండ్లకేగిరి. ఈ కథను ఎవరు విన్నను వారు సర్వపాపములు వదలి యుత్తమగతిని జెందుదురని బ్రహ్మ నారదునకు జెప్పెను.' అని వ్యాసుడు చెప్పి ధర్మరాజా ! ఇట్లు క్షీరాబ్ధివ్రతము జేసి తులసికథ విన్నవారుత్తములగుదురు.

**హరిః తత్సత్. సర్వం శ్రీ తులసీ ధాత్రీ సమేత శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ స్వామి దేవతార్పణమస్తు.**